

- wieczór epiki narodowej, w wykonaniu ludowych gęślarzy, zorganizowany przez Serbskie Towarzystwo Folklorystyczne i Uniwersytet Robotniczy w Loznicy,
- wieczór muzyki serbskiej kompozytorów od XV do XX wieku w wykonaniu kameralnego zespołu „Pro Musica” oraz solistów opery belgradzkiej,
- seminarium naukowego zjazdu slavistów (w ramach programu zjazdu trwającego od 14 do 19.IX) w monasterze Tronoša przy udziale licznych uczonych z zagranicy:
- koncert zespołów folklorystycznych.

W niedzielę, 19 września na „Vukowym Saborze” w Tršiću został odsłonięty pomnik Karadźića, a następnie odbyła się główna impreza w amfiteatrze letnim, na którą złożyły się:

- część oficjalna z przemówieniami okolicznościowymi,
- koncert w wykonaniu orkiestry symfonicznej z Belgradu z udziałem baletu i solistów teatru narodowego z Belgradu,
- występy zespołu folklorystycznego z Belgradu, a na zakończenie festyn ludowy połączony z kiermaszem.

Uczestniczyliśmy prawie we wszystkich imprezach obchodów. Zwrócił naszą uwagę ogólnonarodowy charakter imprez — wykonawcy pochodzą z całej Serbii. Na uwagę zasługuje udział znanych uczonych i działaczy kulturalnych, społecznych oraz uczestnictwo w występach najlepszych artystów scen belgradzkiej. Organizacja obchodów mimo ich szerokiego zakresu i mnogości imprez była sprawna. Rzeczą godną uwagi jest fakt wielkiej popularności obchodów wśród serbskiego społeczeństwa. Świadczyły o tym pełne komplety na widowniach oraz wielotysięczny tłum widzów na „Vukowym Saborze” w Tršiću.

Niezależnie od uczestnictwa w obchodach poświęconych Karadźićowi odwiedziliśmy szkoły, placówki komunalne i usługowe, przeprowadzaliśmy rozmowy z gospodarzami miasta na tematy rozwoju miasta i różnych dziedzin gospodarki miejskiej. Omówione zostały również możliwości rozszerzenia dalszej współpracy i kontaktów między Płockiem i Loznicą.

W czasie pobytu w Jugosławii, gospodarze nasi umożliwili nam obejrzenie szeregu miejscowości i zabytków historycznych, muzeów i wystaw.

Spotykaliśmy się wszędzie z bardzo ciepłym przyjęciem i serdeczną gościnnością.

ANDRZEJ NAŁĘCZ

Ogólnopolska konferencja polityki społecznej w Płocku

W dniach 27—29 września 1971 r. odbyła się w siedzibie Towarzystwa Naukowego Płockiego ogólnopolska konferencja poświęcona polityce społecznej. Konferencja zorganizowana została przez Zakład Polityki Społecznej kierowany przez prof. dra Antoniego Rajkiewicza z Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego przy współudziale Towarzystwa Naukowego Płockiego.

Zarówno fakt zwołania pierwszej ogólnopolskiej konferencji polityki społecznej jak i miejsce jej odbycia nie były przypadkowe. Wydarzenia ostatniego roku umocniły potrzebę uprawiania polityki społecznej zarówno jako dyscypliny naukowej jak i działalności praktycznej, jej konieczności dla harmonijnego rozwoju kraju.

O wyborze Płocka na miejsce pierwszej ogólnopolskiej konferencji polityki społecznej m.in. zdecydowały następujące okoliczności:

- płoczaninem był prekursor polskiej polityki społecznej, Ludwik Krzywicki;
- przemiany społeczne związane z rozwojem wielkiego przemysłu dokonywują się dziś w Płocku;
- wreszcie — a jest to rzecz niebagatelna — Płock zapewnił uczestnikom konferencji

miejsce obrad oraz zakwaterowanie i wyżywienie w ramach skromnych środków, jakimi dysponowali organizatorzy.

W konferencji udział wzięło pięćdziesiąt osób ze wszystkich ośrodków akademickich w Polsce uprawiających badania naukowe i dydaktykę w zakresie polityki społecznej. Miejscem obrad była sala konferencyjna Towarzystwa Naukowego Płockiego a miejscem zamieszkania i posiłków uczestników konferencji Schronisko Szkolne przy ul. Kolegialnej 19.

Referaty stanowiące podstawę obrad konferencji zostały powielone przez Zakład Polityki Społecznej i wręczone uczestnikom.

Konferencję otworzył prof. dr Antoni Rajkiewicz i poprosił o zabranie głosu Prezesa TNP i zastępcy Przewodniczącego Prezydium Miejskiej Rady Narodowej inż. mgra Jakuba Chojnackiego.

Inż. mgr Jakub Chojnacki w krótkim przemówieniu skreślił historię Płocka, prastarej stolicy Mazowsza, pokazał jego bogatą przeszłość, osiągnięcia ostatnich lat i perspektywy rozwoju. Płock dnia dzisiejszego łączy kulturalny dorobek stuleci z dynamicznym rozwojem gospodarczym. Dynamiczny rozwój gospodarczy Płocka, który dokonał się w ostatnim dziesięcioleciu,

Otwarcia konferencji dokonuje prof. dr Antoni Rajkiewicz, kierownik Zakładu Polityki Społecznej Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Z lewej: mgr inż. Jakub Chojnacki — prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego, zastępca Przewodniczącego Prezydium MRN w Płocku.

powoduje konieczność przyspieszenia zaspokajania potrzeb społecznych dla zapewnienia harmonijnego rozwoju miasta. W imieniu TNP i władz miejskich prezes TNP powitał uczestników konferencji i życzył im owocnych obrad, których wyniki przełożone na język praktyki są dla Płocka szczególnie ważne.

Przed rozpoczęciem obrad uczestnicy konferencji złożyli wiązanki kwiatów pod pomnikiem Ludwika Krzywickiego. Okolicznościowe przemówienie wygłosił prof. dr Waław Szubert wiceprezes Łódzkiego Towarzystwa Naukowego, który nakreślił sylwetkę Ludwika Krzywickiego jako wybitnego uczonego i twórcy nauki polityki społecznej w Polsce (tekst przemówienia — patrz str. 52).

Obrady zagał organizator konferencji prof. dr Antoni Rajkiewicz. Przedstawił motywy zwołania ogólnopolskiej konferencji polityki społecznej i jej zadania. W celu zaspokojenia potrzeb praktyki społecznej konieczny jest szybki rozwój kompleksowych badań w zakresie polityki społecznej. Obecny etap rozwoju tej dyscypliny powoduje potrzebę wewnętrznej integracji środowiska polityków społecznych dla skoordynowania frontu prac badawczych i teoretycznego pogłębienia tej niezwykle społecznie ważnej dziedziny nauki.

Spółeczeństwo i władze oczekują od polityków społecznych pozytywnego programu rozwoju naszego społeczeństwa. Zadośćuczynienie tym oczekiwaniom nastąpić może dzięki skonstruowaniu szerokiego programu prac badawczych. Płock dnia dzisiejszego jest poligonem badań socjalistycznej industrializacji. Z Płockiem związane są prace badawcze Komitetu Badań Rejonów Uprzemysławianych. Społeczne

problemy industrializacji w tym właśnie mieście rysują się szczególnie wyraźnie.

W pierwszym dniu obrad referaty wygłosił prof. dr Waław Szubert n.t. „Przedmiot i zakres współczesnej polityki społecznej a socjalna funkcja państwa socjalistycznego” i doc. dr Jan Danecki n.t. „Rola polityki społecznej w nowej strategii rozwoju”. Po dyskusji nad referatami, która koncentrowała się wokół problemu relacji nauki polityki społecznej do praktyki polityki społecznej, kolejny referat n.t. „Społeczne fundusze spożycia w PRL” wygłosiła mgr Barbara Dymecka. W ożywionej dyskusji podniesiono problematykę funkcji społecznych funduszy spożycia (doc. dr Józef Balcerek, dr Michał Winiewski), roli środków ekonomicznych w realizacji zadań polityki społecznej (mgr A. Basiak, doc. dr W. Głowacki) i udział społecznych funduszy spożycia w kształtowaniu poziomu i struktury konsumpcji (prof. dr A. Rajkiewicz).

Drugi dzień obrad poświęcony był społecznym problemom rodziny i problematyce szeroko pojętej aktywności zawodowej społeczeństwa.

Społeczne problemy rodziny omówił prof. dr Jerzy Piotrowski. Podkreślił rolę rodziny jako podstawowej komórki społecznej, jej społecznie doniosłe funkcje i znaczenie w życiu jednostki.

Dyskusja skoncentrowała się wokół zagadnienia prokreacyjnej funkcji rodziny, reprodukcji substancji społeczeństwa i środków społecznego oddziaływania na rodzinę tak, aby optymalnie zaspokajała potrzeby jednostki i społeczeństwa. Problematyce aktywności zawodowej poświęcone były referaty prof. dra Mariana Franka,

Uczestnicy konferencji: Pierwszy z prawej prof. Jerzy Piotrowski — kierownik Katedry Socjologii Pracy SGPiS, obok prof. dr. Wacław Szubert z Uniwersytetu Łódzkiego.

mgra Jerzego Szretera i mgra Andrzeja Nałęcza.

Prof. dr M. Frank w referacie n.t. „Konsekwencje rewolucji naukowo-technicznej w dziedzinie oświaty, systemu kształcenia i przekwalifikowania kadr” wskazał na potrzebę skonstruowania takiego systemu kształcenia tak przed okresem aktywności zawodowej, jak i bezpośredniego przygotowania do zawodu i w trakcie pracy zawodowej, by pracownik był w stanie sprostać dynamice postępu technicznego.

Mgr J. Szreter w referacie n.t. „Młodzież a polityka zatrudnienia i płac” naszkicował zasady racjonalnego wykorzystania zasobów ludzkich. Podkreślił potrzebę powiązania systemu kształcenia i zatrudnienia „właściwej dyslokacji kadr i powiązania płac i awansu zawodowego młodzieży i poziomu kwalifikacji”.

Mgr A. Nałęcz w referacie n.t. „Ochrona pracy w PRL” podkreślił potrzebę wiązania w działalności praktycznej dwóch płaszczyzn ochrony pracy, którą stanowi zespół działań mających na celu zachowanie i rozwój ludzkiej zdolności do pracy. Jedną z nich to działalność na rzecz zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, druga natomiast to zapewnienie właściwych warunków regeneracji sił w miejscu zamieszkania i środowisku domowym.

Dyskutanci (prof. dr W. Szubert, prof. dr A. Rajkiewicz) podkreślili ścisły związek omawianej w referatach problematyki. Zastrzeżenia dotyczyły wczesnej selekcji talentów propono-

wanej w referacie prof. dr M. Franka (prof. dr W. Szubert) i zbytniego rozszerzenia zakresu ochrony pracy (dr W. Zawadzka) w referacie mgra A. Nałęcza.

W ostatnim dniu obrad prof. dr A. Rajkiewicz wygłosił referat n.t. „Stan i tendencje rozwojowe zabezpieczenia społecznego w PRL”. Referat podkreślił, że polski system zabezpieczenia społecznego wykazuje tendencje do pełnej realizacji zasady powszechności tak pod względem podmiotowym (obejmuje również rolników indywidualnych) jak i przedmiotowym.

W dyskusji podniesiono problematykę funkcji systemu zabezpieczenia społecznego. W szczególności, czy powinno ono objąć działania na rzecz łagodzenia skutków napięć na rynku pracy.

Po podsumowaniu dyskusji nad referatem i przebiegu konferencji prof. dr A. Rajkiewicz podziękował TNP i władzom miasta Płocka za pomoc w zorganizowaniu konferencji, gościnne przyjęcie i umożliwienie zwiedzenia kombinatu petrochemicznego. Wybór Płocka na miejsce konferencji polityki społecznej — stwierdził prof. dr A. Rajkiewicz — okazał się szczęśliwy. W Płocku uczestnicy konferencji mogli zobaczyć przykłady autentycznej działalności społecznej w TNP, rozwijającym społecznie nowe centrum nauki a w schronisku szkolnym, prowadzonym przez p. J. Gronczewską, przykład dobrej roboty.

Przed pomnikiem L. Krzywickiego

Przemówienie prof. dr~~x~~ Wacława Szuberta — wiceprezesa
Łódzkiego Towarzystwa Naukowego

Symboliczny akt złożenia wiązanki kwiatów pod pomnikiem Ludwika Krzywickiego przywołuje na pamięć postać tego wybitnego uczonego, którego życie i twórczość są wciąż dla nas przykładem i źródłem inspiracji. Była to twórczość zbyt bogata, aby można było zawrzeć w kilku słowach jej najogólniejszą choćby charakterystykę. Można jedynie (i to na miarę moich możliwości chciałbym uczynić) dać wyraz paru refleksjom, jakie rodzi chwila zadumy nad dorobkiem życia i pracy tego niezwykłego człowieka.

Uderza przede wszystkim rozległy zakres wiedzy objętej Jego myślą badawczą i twórczą. Socjologia, ekonomia, psychologia społeczna, historia społeczno-gospodarcza, etnografia — oto niepełne wyliczenie dyscyplin naukowych, w których Ludwik Krzywicki — mówiąc Jego językiem — się zaistotnił, wnosząc do każdej z nich swój udział twórczy i tak typowe dla niego — określane przezeń jako pewnego rodzaju „nałóg” — poszukiwanie zawsze nowego podejścia do badanych zagadnień. W obliczu ścisłej specjalizacji naukowej, jaka wydziela obecnie coraz to węższe pole zainteresowań pracowników naukowych, postawa tego rodzaju

wydaje się nam czymś niezwykłym i współcześnie nie osiągalnym. A jednak podjęcie jakiegokolwiek poważniejszego problemu z dziedziny nauk społecznych prowadzi nieuchronnie do rozszerzenia pola badań poza opłotki poszczególnych dyscyplin, ponieważ, tylko takie spojrzenie zapewnia odpowiedni horyzont poznawczy i przynosi użyteczne rozwiązania. Przykład Ludwika Krzywickiego nie traci zatem w tym zakresie nie tylko swej atrakcyjności, lecz także praktycznego znaczenia.

Krzywicki był jednak nie tylko badaczem, wybitnym uczonym, lecz także organizatorem i inspiratorem badań naukowych oraz nauczycielem akademickim, skupiał zatem w swej osobie te różne formy działania i funkcje, które wydają się niekiedy trudne do połączenia ze względu na ograniczoną czas i siłę ludzkich. Rodzą się na tym tle koncepcje profilowania pracowników naukowych, dzielenia ich na organizatorów, badaczy i dydaktyków, co miało by zapewnić większą koncentrację energii a tym samym pomnożyć osiągnięte wyniki. A jednak doświadczenie pokazuje, że dobra dydaktyka nie jest możliwa bez oparcia o własne badania, a same badania rozwijają się słabiej bez

Ogólnopolską konferencję polityki społecznej w Płocku rozpoczęto złożeniem kwiatów pod pomnikiem Ludwika Krzywickiego na Wzgórzu Zamkowym przy Towarzystwie Naukowym Płockim. Okolicznościowe przemówienie wygłasza prof. dr Wacław Szubert, wiceprezes Łódzkiego Towarzystwa Naukowego.

